

MARTHA POSTEN

Nr. 345 oktober 2014

Kære marthanere

v/ Annemette Østergaard

Kære marthanere og andet godtfolk

Sommeren er slut, og Martha ligger på sin plads i Vejle. Men det er kun indtil hun er klargjort til værft. Så går turen til Egersund. Jeg håber mange har fulgt opfordringen til at lægge arbejdstid i klargøringen. Desuden skal der også arbejdes på værftet i Egersund. Både når vi ankommer og i løbet af de kommende måneder, hvor vi også skal lave det almindelige beddingsarbejde. Så hold jer orienteret og mød op. En arbejdsdag kan være både hyggelig og lærerig.

Sejlsæsonen for 2014 er ovre. I Marthas Facebook-gruppe er der heldigvis mange, der deler deres oplevelser, så vi kan vi følge med i livet ombord.

Andre har også bemærket, at vi er en aktiv forening både på de digitale medier og i det hele taget. Det fik vi en anerkendelse for ved TS-pinsestævnet i Flensborg, og det er vi glade for. På Fyn Rundt i uge 30 fik vi også en præmie for at være et smilende og hjælpsomt skib. Det skulle efter sigende være et skulderklap til de unge mennesker, der var ombord. Placeringerne i kapsejladserne har ikke været noget at skrive hjem om. Vores sejl er slidte, og det er absolut det næste, vi skal have udskiftet. Jageren er kaput, og vi sejler med en erstatning, der ikke fungerer ret godt. På Bornholm fik de lavet en nødvendig reparation af fokken, men det er slet ikke nok. Vi er i gang med at få tilbud hjem, så vi kan søge fondsmidler til udskiftning.

Vi er allerede i gang med at planlægge sejlsæsonen for næste år, så den kan lægges frem på generalforsamlingen lørdag 1. november. Så det er nu, I skal komme med input.

Jeg håber, vi får en god generalforsamling. Mød op. Vi skal have kigget på vedtægter og andre regler plus alt det sædvanlig. Og ikke mindst se hinanden og hygge os.

På bestyrelsens vegne.

Annemette

Formand Annemette Østergaard Langelandsgade 52,15. th. 8000 Århus C.	tlf. 86 19 01 55 mobil: 26 64 01 36 e-mail: formand@skonnertenmartha.dk	
Kasserer Finn Svendsen Mellemtoften 4 8250 Egå	tlf. 86 22 80 53 e-mail: kasserer@skonnertenmartha.dk	
Sekretær Søren Hedegård Nielsen Udsigten 6 8765 Klovborg	tlf. 51 26 87 83 e-mail: sekretar@skonnertenmartha.dk	
Sejladskontor Anders Andersen Sophus Falcks Allé 48 2791 Dragør	tlf.: 25 32 39 93 e-mail: sejlad@skonnertenmartha.dk	
Arbejdskoordinator John Plesner Kristensen Visbyvej 22 8600 Silkeborg	tlf.: 41 81 22 31 e-mail: arbejde@skonnertenmartha.dk	
Nye medlemmer og PR	Varetages af kasserer og formand	
Suppleanter	Carsten J. Cristensen Jens Poulsen	

www.skonnertenmartha.dk
Medlemssiderne åbnes med
Brugernavn: martha-2004
Adgangskode: vejle

Et flækket øje

I serien om mærkelige stednavne i de danske farvande skriver Annemarie Rødsig denne gang om Flækøjet i Lillebælt, som man møder - men forhåbentlig ikke støder på - lige inden man sejler ind i Snævringeren fra syd.

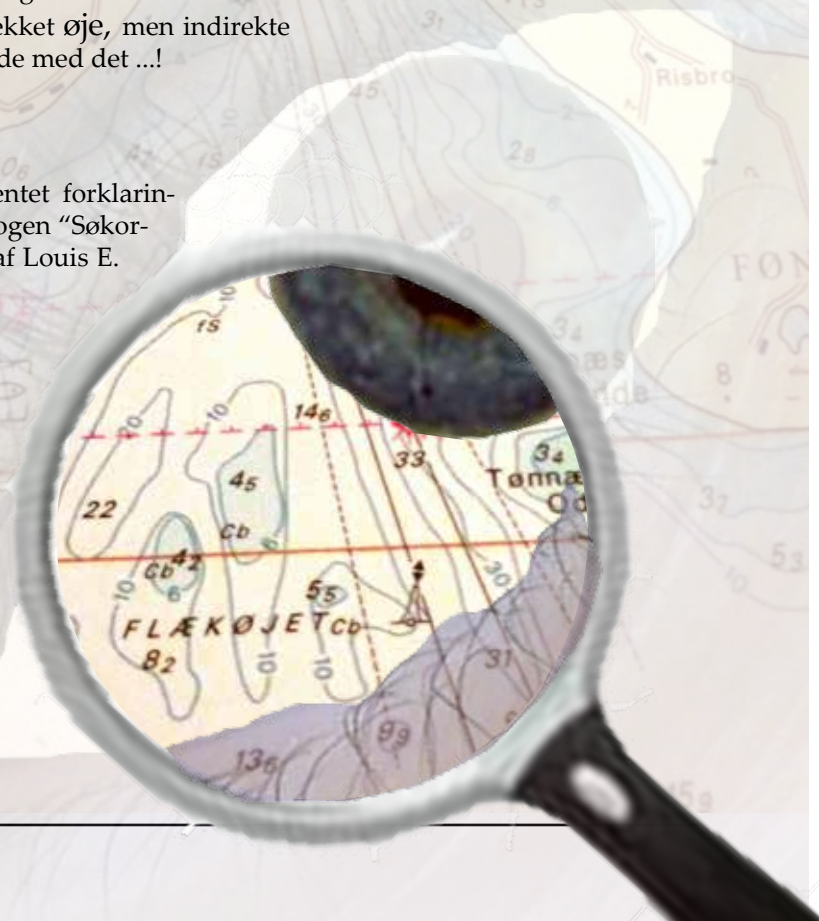
Hermed forklaringen på Flækøjet:

Flæk, fleget eller den ældste stavemåde flæin, betyder på oldnordisk et spidst håndvåben/spyd.

“Øjet” (en smal krum holm) har haft forskellige udtalemåder (dialekter): “oy” “od” og må betyde “Odø”= spids på et skærende redskab. På jydsk udtales “od”: “øj” eller “øj”- “Flækøjet” betyder således: spydod. Da grunden også ligner et spydod, kaldes det et “sammenligningsnavn”

For at gøre forvirringen total: Der er altså ikke direkte tale om et flækket øje, men indirekte kan det vel godt ende med det ...!

Annemarie har hentet forklaringen på Flækøjet i bogen “Søkortets stednavne” af Louis E. Grandjean

Farvel til en urmarthaner

Som mange af Martha-Postens læsere sikkert allerede ved, døde Thyge Jensen 9. juni på Sydvestjysk Sygehus efter kort tids kræftsygdom. Han blev 65 år gammel.

Thyge var i sandhed en ægte urmarthaner forstået på den måde, at han var med i inderkredsen omkring Kristian Blak, der købte Martha i 1971 med henblik på restaurering. (Se også artiklen her i bladet om dengang Martha blev opbragt i Assens.) Thyge og Kristian var nogle af de eneste, der kunne sejle Martha. Det var lidt af en udfordring på det tidspunkt bl.a. på grund af en meget upålidelig omstyring til skruen, som betød, at man ikke altid kunne regne med kunne slå bak.

Allerede på det tidspunkt var Thyge en erfaren sejler dels fra mindre sejlbåde og vikingskibet Imme Gram. På Martha var han aktiv som skipper frem til begyndelsen af 90'erne, og mange, der kendte ham fra foreningen, traf ham siden ofte til fx TS-pinsestævner og i andre skibssammenhænge, hvor han altid lige skulle ombord og hilse på og se, hvordan det gik med Martha. Han var senere også meget aktiv omkring museumseverten Johanne Dan i Ribe, hvor han boede.

Ellers kender mange Thyge fra hans tid på Fiskeri-og Søfartsmuseet i

Esbjerg i årene fra 1977 til 2009 og ikke mindst hans engagement i hvaler. Det bragte ham i forbindelse med hvalstrandingen i Vejle Fjord i 2010 i medierne som fortæller for at aflive hvalen – eventuelt ved brug af sprængstof.

Af JyskeVestkysten fremgår det, at Thyge for øjnene af ca. 330 fremmødte blev bisat fra Ribelund Festsal fredag 13. juni. Efter hans eget ønske blev asken strøet ved Langjordsbøjen på Vadehavet.

Billedet af Thyge er fra 1987 og er taget af Marian Siebken. Martha er anløbet Marstal, og Thyge har iført sig landgangstøjet og er nu klar til at gå i byen ...

Per Christiansen

Træningssejladser giver stort udbytte

Både i 2013 og i år har Martha deltaget i træningssejladser med andre skibe fra TS-flåden. Udbyttet har været stort lyder det fra deltagerne, som opfordrer til, at det bliver en tilbagevendende tradition. Her kan du læse uddrag af skipper Niels Kobberø Andersens logbog fra i år og John Kristensens oplevelser fra 2013.

Vi kommer ind i Niels beretning nogle dage inde i træningsugen i juni. Niels fortæller:

Efter ankomst til Stubbekøbing og en velfortjent middag, holdt jeg et meerologikursus for alle skibene. Her blev der især talt om de store Cumulusnimbuser (tordenskyer), som man under sejlskib, skal være særlig på vagt overfor, da de nemt kan resultere i meget kraftige kastevinde og ikke mindst utilsigtede bomninger. Næste morgen havde vi så besøg af Mads fra Amrit, som holdt et lille kursus i splejsning, knob og stik. Det emne er altid meget populært, og samme burde vi nok dyrke det lidt mere på Martha på vores ugesejladser.

Vejret den efterfølgende dag skulle blive fyldt med de berygtede Cumulusnimbuser, jeg havde omtalt aftenen før, så der var rig mulighed for at få teorierne holdt op mod virkeligheden. På sejlskibet fra Stubbekøbing til Klintholm var alle klar og forberedt på skyernes hærgen. Og alle var vildt begejstrede for vejrets spillen kispus med os. På sejlskibet til Klintholm havde vi en af deltagerne fra Bona Gratia med ovre på Martha og fik i den forbindelse meget ros for vores samarbejde og håndtering af skibet og sejlene. Det var en dejlig gestus at få.

I Klintholm var der igen tid til at være gæst og vært hos hinanden. Det var sidste aften vi skulle være sammen, da Emanuel skulle tilbage til Nakskov, Bona Gratia til Rødvig på Stevns, og vi skulle til København, da Jørn og Jakob helst skulle nå hjem til Jylland fredag aften.

Vi ville sejle klokken 04.00, så vi kunne få morgensolen at se ud for Møns Klint. Og vi ville få selskab af yderligere fem deltagere fra Bona Gratia og Emanuel, som gerne ville sejle med til København.

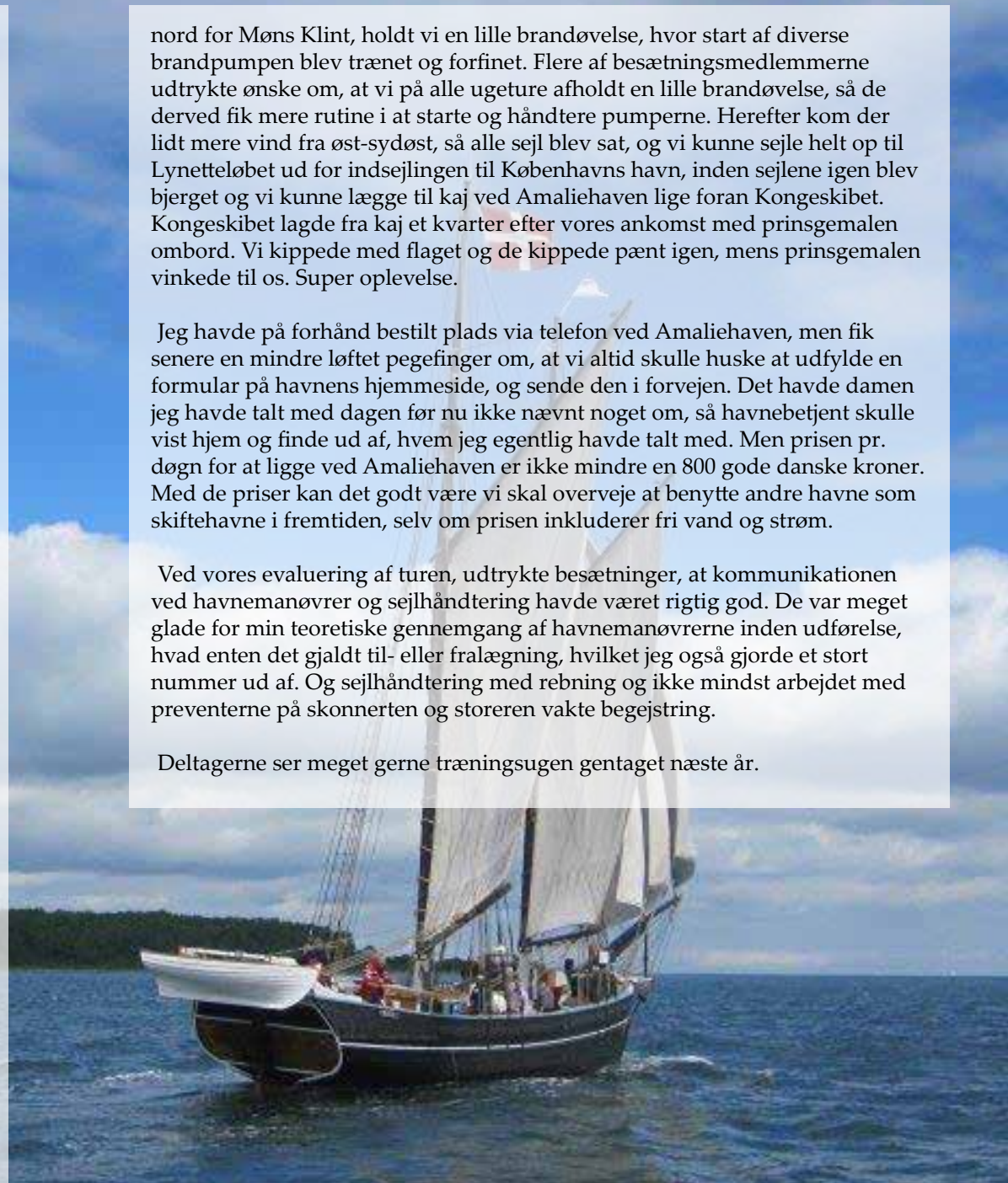
Vejret var igen med os med næsten ingen vind og meget få skyer, så solopgangen ved klinten blev super flot. Efter morgenmaden et par sømil

nord for Møns Klint, holdt vi en lille brandøvelse, hvor start af diverse brandpumper blev trænet og forfinet. Flere af besætningsmedlemmerne udtrykte ønske om, at vi på alle ugeture afholdt en lille brandøvelse, så de derved fik mere rutine i at starte og håndtere pumperne. Herefter kom der lidt mere vind fra øst-sydøst, så alle sejl blev sat, og vi kunne sejle helt op til Lynetteløbet ud for indsejlingen til Københavns havn, inden sejlene igen blev bjerget og vi kunne lægge til kaj ved Amaliehaven lige foran Kongeskibet. Kongeskibet lagde fra kaj et kvarter efter vores ankomst med prinsgemalen ombord. Vi kippede med flaget og de kippede pænt igen, mens prinsgemalen vinkede til os. Super oplevelse.

Jeg havde på forhånd bestilt plads via telefon ved Amaliehaven, men fik senere en mindre løftet pegefinger om, at vi altid skulle huske at udfylde en formular på havnens hjemmeside, og sende den i forvejen. Det havde jeg talt med dagen før nu ikke nævnt noget om, så havnebetjent skulle vist hjem og finde ud af, hvem jeg egentlig havde talt med. Men prisen pr. døgn for at ligge ved Amaliehaven er ikke mindre end 800 gode danske kroner. Med de priser kan det godt være vi skal overveje at benytte andre havne som skiftehavne i fremtiden, selv om prisen inkluderer fri vand og strøm.

Ved vores evaluering af turen, udtrykte besætningen, at kommunikationen ved havnemanøvrer og sejlhåndtering havde været rigtig god. De var meget glade for min teoretiske gennemgang af havnemanøvrerne inden udførelse, hvad enten det gjaldt til- eller fralægning, hvilket jeg også gjorde et stort nummer ud af. Og sejlhåndtering med rebning og ikke mindst arbejdet med preventerne på skonnerten og storeren vakte begejstring.

Deltagerne ser meget gerne træningsugen gentaget næste år.

John fortæller her om de første dage af træningssejladsen i juni 2013:

Vi har sejlet en del i årene 2011 og 2012, Gunhild og jeg, så i 2013 ville vi nedtone Martha sejlad og så opprioritere andre ferieting lidt.

Men så kom der en sejlad på programmet i uge 26 der var sat op af TS. Den ville vi godt med på, men kun hvis vi kunne stå af efter en to-tre dage. Formålet med arrangementet var at øge standarden af sømandskab og sikkerhed ved brug af fartøjerne.

Inden afgang havde vi nu afsat hele ugen til sejladsen, og godt for det, vi ville da ikke have undværet noget af forløbet. Det var meget spændende at vi skulle være en del af en TS- flotille der bestod af Jagten Amrit fra Præstø, Emanuel fra Nakskov, Bona Gratia fra Aarhus, og Martha fra Vejle.

Der var aftalt mødested i Korsør havn, men vejret drillede igen, Martha skulle have lavet en natsejlad fra Vejle til Korsør, natten mellem fredag og lørdag, det blev forhindret af en blæser på 20 meter i sydlige Kattegat, så vi overnattede i Vejle havn og kom af sted lørdag formiddag med ny destination, Kerteminde.

Carsten marinemaler skulle til privat fest på midtsjælland og ville blive taget op af Bona Gratia i Korsør om søndagen og Annemette, formanden, var i andet ærinde på Samsø og skulle støde til os i Korsør, men måtte nu finde en forbindelse til Kerteminde, ikke så let i weekenderne.

Søndag formiddag begyndte der at vise sig sejl i Storebælts SØ-lige horisont, vi besluttede at lægge fra kaj og sejle vore venner i møde og give dem en velfortjent velkomst. Første skib var Bona Gratia, i sidste øjeblik fik vi den skøre ide, at hele Marthas besætning, inkl. rorgænger, skulle stille op i modsat side af skibet og pege og spejde efter et imaginært, vigtig objekt, og så, i sidste øjeblik, vende om og udbryde ?jamen er det jer der kommer der?. Vi gennemførte, og kunne bagefter få en førstehånds beretning fra Carsten, der jo var ombord på Bona Gratia, de syntes vist det var noget underligt noget, men senere syntes de det var en ret god joke vi spillede på dem. Siden ankom også Amrit og Emanuel, uden episoder.

En af ideerne med at sejle uden destination, flere skibe sammen er at man skal udnytte mulighederne i vejrudsigten og så sejle derhen hvor besætningerne får mest sejlad og læring ud af det. Vejret sagde at vi skulle sejle Fyn rundt, så Martha vendte snuden hjemad mandag formiddag.

Man kunne forsøge sig med at sejle med på et af de andre skibe. Så jeg gik frejdigt hen til Jagten Amrit af Præstø og spurgte om jeg måtte sejle med dem, og det måtte jeg meget gerne, sagde Lars, Helle, Egon og skipper Mads. Vi startede først ud af Kerteminde havn med kurs mod Bogense, og nu fik jeg jo at se at Martha er i smældende fin form, den kom fejende forbi os inden vi havde passeret Fyns Hoved. Det var ikke et væddeløb vi havde gang i, men flot så det nu ud, skonnerten Martha er i sit andet livs fineste form.

Til slut konkluderer John:

Alt i alt var det en udbytterig tur som sagtens kan tåle en gentagelse. Det var virkelig givende at beskæftige sig med at sejle skib uden nævneværdig tanke for, at vi skulle præstere en distance, på nemmeste måde.

Stor tak til initiativtagere og tilrettelæggere at denne træningstur, det højner virkelig sømandskab og bevidsthed om sikkerhedsforhold ved sejlad for bolværksmatroser?.

Bornholm rundt med knubs i

Steener Oxbjerre var skipper på sommerens sejlads Stubbekøbing-Bornholm-Ystad. Her kan du læse uddrag af hans logbog fra en begivenhedsrig uge, der både bød på idyl på Christiansø, knubs i Nexø og sildefestival i Hasle.

Turen startede i Stubbekøbing, hvor vi efter orientering om SMS, fordeling af roller, tjek af skib og indkøb var klar til at sejle ved 15-tiden. Vi satte kurs mod Klintholm, hvor vi havde sikret os, at der var plads.

Havnemesteren i Klintholm havde som lovet reserveret plads dog lidt i den lille ende. Vi fik dog lagt til uden problemer mellem en tysk sejler og Ma-Ri fra Nyhavn. Dog med vores forgrejer ind foran tyskeren. For at ligge lidt bedre lagde vi Ma-Ri uden på Martha og forhalede nogle meter. Heldigvis skulle de af sted klokken 5 søndag morgen, som vi også havde planlagt.

For motor til Hammer Havn

Klokken 5 afsejlede vi mod Møns Klint, som havde toppen skjult i skyer/dis, da vi kom frem. Det nåede dog at lette, inden vi tabte klinten af syne. Svag vind fra SV betød at turen til Hammer Havn blev gjort

for motor. Fjorten timer for lave omdrejninger. Vi blev anvist plads lige indenfor indsejlingen, hvilket i nordlige, østlige og til dels også vestlige regninger er et rigtigt godt sted. Maden (kalkunbryst med svøb, salat og ris) var gjort næste klar undervejs og behøvede kun kort tid under grill, da vi var i havn.

Mandagen blev brugt til at se på Sandvig og Allinge, helikoptertur for nogle og jazz for andre. Alle fik gået en del denne dag, og heldigvis kunne vi få kørt varerne med taxa fra Allinge til Hammer. Menuen stod på virkelig sprøde kyllingelår fra ovnen.

Der var egentlig lovet sol til tirsdag, hvor vores mål var Christiansø. Dagen startede dog med skyer og spredte byger. Med fire sejl var vi på kryds mod Christiansø nogle timer. Da vinden steg til 10-11 m/s og var stik imod, valgte vi at sejle for motor og støttesejl og var således på Christiansø kl. 16.45 og ikke ved midnat, som alternativet ville have været. Vi lagde til ved den lille pier i den sydlige del af havnen på Christiansø-siden. Alle var en tur rundt på øerne, inden det stod på svinemørbrad med kartofler.

Vi ville gerne have været igennem broen på vej væk fra Christiansø, men da det i følge havnemester John kræver seks mand at åbne/lukke denne, blev det til en vending i havnen, inden vi satte skonnert og klyver for at gå mod Nexø. En sejlads i store bølger, vind fra NØ og

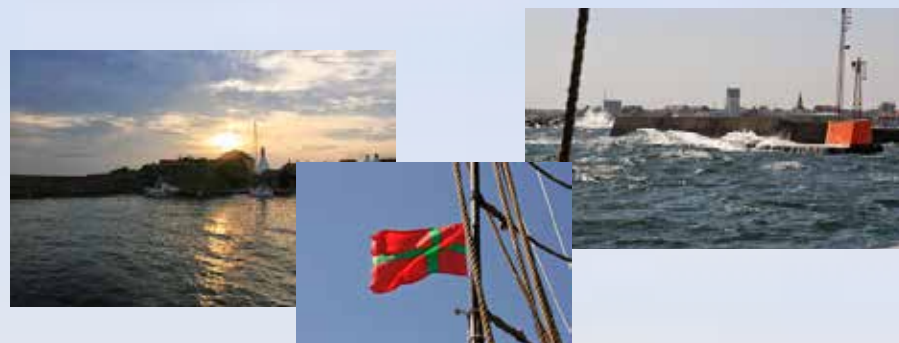

små 6 knob i snit. Ikke alle spiste frokost den dag.

Hård landing i Nexø

Nexø er en stor og dejlig havn, når blot vind og bølger ikke kommer fra NØ. Planen var egentlig Svaneke, men havnemesteren frarådede det, og det måtte havnemesteren i Nexø også gerne have gjort. Det gik trods vind og bølger fint med at tage sejlene ned, men det var trods 150 meter til at gøre det på umuligt at bremse Martha helt op, så vi kunne få fat i SB side, inden vi skulle svinge SB ind i bassin. Resultatet blev at skroget rørte kajen i SB side, hvilket gav nogle skader på plankerne 80-100 cm over vandlinjen. Endvidere sprang den BB kæde mellem skrog og pyntestok. Den hårde landing kunne være afværget med det

store jordbær, som desværre var punkteret. Og vi havde endnu ikke fundet luft til det nye. Det lykkedes dagen efter. Skaderne på skroget blev rensset af med stemmejern og malet. Kæden blev samlet med en sjækkel.

Til sildefestival i Hasle

Afgangen fra Nexø forløb udramatisk og vi satte kurs mod Rønne. Den første times tid havde vi bølger og vind som dagen før, men efter Due Odde var der bare fladt vand og den fineste halv vind. Desværre var Rønne ramt af både krydstogtskib med tendere der fes frem og tilbage og en eller anden regatta. I hvert fald havde man ikke plads til os, og kursen blev sat mod Hasle i stedet. Vi fik lov til at ligge lige ud for et omrejsende tivoli, der var i byen på grund af den årlige sildefestival. Nogle fra besætningen, der ikke dopede sig nok, måtte lægge øre til larmen indtil kl. 2. Her fik vi en ret med oksekød, jeg har glemmt navnet på, med en herlig salat til.

Klokken 11 gik vi mod sluthavnen Ystad for skonnert og fog. Samlet set blev den sejlede distance opgjort til 207 sømil.

Da Martha blev opbragt i Assens

Som teenager var Bo Hansen i sommeren 1973 med sin klasse på "lejrskole" på Martha. Det blev en oplevelse, han aldrig glemmer. Her kan du læse, hvad Bo Hansen selv fortæller på Marthas facebook-side og se nogle af hans billeder fra turen. Per Christiansen supplerer med nogle oplysninger om, hvad der videre skete.

27. juli dukker der pludselig denne beretning skrevet af Bo Hansen op på Marthas facebook-side:
"Jeg var i Assens i sidste uge og så Martha ligge kun få meter fra, hvor

jeg forlod hende i 1973.

Jeg gik i 9. klasse på Engdalsskolen i Brabrand, hvor vi havde en for datiden ret progressiv lærer - Tage Andersen. Han havde åbenbart forbindelse til nogle "hippier" (bestemt kærligt ment), som havde et skib - Martha.

Vores klasse skulle på en uges lejrskole med Martha i sommeren '73, og vores første stop efter at have afsejlet fra Århus var Vejle. Jeg kan huske, at jeg fik lov til at stå ved roret på turen igennem Vejle Fjord,

som vi i øvrigt anløb sent om aftenen.

Andet stop var Assens, hvor vi så desværre blev stoppet af Skibstilsynet - Martha var åbenbart ikke godkendt til sejlads med unge under 15 år.

Efter at have ligget til kaj i Assens i nogle dage måtte vi rejse hjem med tog.

Turen og oplevelserne har præget mit videre liv på en meget positiv måde: Jeg har siden været lystsejler og jeg lærte at spille blues - hvilket jeg også har gjort siden."

Herefter spørger Bo Hansen om, hvad skipperen mon hed – om det var Hibiscus (Hans Jensen), som omkom i forbindelse med Marthas forlis i 2004. Skipperen var dog Kristian Blak, som også ejede Martha på det tidspunkt. Det har sikkert også været ham, der lærte Bo Hansen at spille blues, da Kristian var musiklærer og bl.a. havde klaver med ombord. Men det kan også have været Hibiscus, der var saxofonist foruden meget andet. Udover Kristian og Hibiscus var Thyge Jensen og Steen Siebken også med på turen. Thyge kunne også sejle Martha og

På billedets ses fra venstre hunden Martha, Hans Jensen (Hibiscus, død 2004), Thyge Jensen (død 2014), Steen Siebken og Kristian Blak.

fungerede i mange år, som skipper. Hunden Martha var for resten også med. Den var sød, men havde den lidt kedelige egenskab, at den altid forsøgte at redde folk, når de var ude og bade, hvilket ikke var specielt rart.

Hvad der videre skete efter episoden med skoleeleverne, kan man læse om i bogen "Martha – en skonnert gennem 100 år" side 166. Her står der, at problemet var, at Kristian Blak havde indregistreret hende som lystfartøj. Derfor måtte han ikke tjene penge ved sejlads, og derfor blev Martha opbragt af Skibstilsynet i Assens. (I bogen står der fejlagtigt Middelfart.) Skibstilsynet konstaterede samtidig, at sikkerheden på Martha var under al kritik, hvorfor eleverne blev sendt hjem. Men i hvert fald blev det anledningen til, at kredsen omkring

Kristian og Martha begyndte at tænke tanker om en forening, der kunne stå for restaureringen og driften. Og 3. november 1973 blev Foreningen til Skonnerten Marthas Restaurering så stiftet.

Steen Siebken fortæller i en email i forbindelse med Thyge Jensens død i foråret 2014, at de fire besætningsmedlemmer efter episoden i Assens i juli 1973 sejlede alene videre med Martha i det Sydfynske og opsøgte skibshandlere, møllebyggere - og kvinde ø-lejre. Men det er en helt anden historie.

Som en krølle på halen kom Bo Hansen 3. september med på en gæstesejlad på Århusbugten med Martha – 41 år efter han sidste gang var ombord.

Dagbog over 1.700 sømil på Nordatlanten

I foråret var Niels Kobberø Andersen på et 17 dage langt togt med hollandske Bark Europa. Her kan du læse de første to kapitler af hans dagbog fra turen. Hvis du vil læse hele den spændende beretning, finder du dagbogen og masser af billeder på Marthas hjemmeside under menupunktet på forsiden "Sejl med" eller adressen skonnertenmartha.dk/sejl-med/sejladsberetninger

Dag 1:

25. maj 2014 Port of Horta, Faial, Azorerne.

38°34'S 28°42'W

Efter et par hektiske dage, hvor det faste mandskab har gjort skibet klar til sejladsen med os nye, var vores tur klar til at begynde. Efter en runde, hvor vi kunne gøre os fortrolig med skibets indretning og en teoretisk mand over bord-øvelse, var vi omkring kl. 10.30 klar til afgang. Tecla, en hollandsk galease som havde fulgt Europa det seneste halve år, kastede sine fortøjninger for at gøre plads, så Europa kunne manøvrere sig fri. Tecla blev tilbage på Azorerne, da de endnu havde et par reparationer, de skulle have udbedret. Vi kunne nu kaste vores fortøjninger og med brølene af vores motorer som baggrundslid, forlod vi langsomt molen. Tre af den

tidligere besætning stod på kajen for at vinke farvel til os, og da alle trosser havde sluppet kajen, hilste vi Horta farvel med tre lange blæs fra skibets enorme horn. Nogle af den nye besætning kneb et par glædestårer, da den melankolske lyd af hornet gennemborer selv den hårdeste sjæl.

Nu var vi i gang, og vi fortsatte med at sætte nogle flere sejl. De første sejl var allerede sat af de erfarne besætningsmedlemmer, der har været på skibet i mere end en måned, mens vi stadig lå til kaj. Vi fik hurtigt sat undermærsejlene og overmærsejlene, og vi kunne nu mærke, hvordan skibet forsigtigt flyttedes med vinden. Vulkanen Pico var vores baggrundskulisse, og den stod skarpt og hævede sig fra havet mod himlen i sin fulde højde på 2.351 meter. Endnu flere sejl blev sat, denne gang de to underbramsejl, de to overbramsejl og forrøjlen og storrøjlen samt de seks mellemstagejl.

Senere på eftermiddagen gav Elliot og Robbie nogle grundlæggende instruktioner i, hvordan man kunne klatre sikkert i riggen. De der ønskede at prøve kræfter med riggen, fik lov til at klatre op på den første platform på hovedmasten og ned igen på den anden side. Var det klaret, var man frigivet til at klatre det man magtede. Blot var der tre regler man skulle overholde. Ingen spiritus før der skulle klatres, ikke klatre når man var på vagt, med mindre man blev bedt om det af den faste besætning, og besætningen skulle altid vide, når du klatrede i riggen. Da vi nåede ind i farvandet, der adskiller øerne Faial og Pico, ændrede vi kurs mod nordnordøst med kurs mod det europæiske kontinent. Inden for få timer begyndte

Min første tur op i formasten.

øerne at forsvinde i horisonten, øerne Sao Jorge og Terceira var i sigte om styrbord, og pludselig havde vi Graciosa i horisonten, som skulle være det sidste land vi ville se de næste mange dage. Vinden var en moderat brise, som holdt os gående med en hastighed på et par knob.

Som vi forlader Azorerne, er vi nu begyndt at komme ind i en ny region af oceanet med dybere vande og med rigere marineliv og vores besætning på udkigsposten fik hurtigt spottet et par delfiner og nogle uidentificerede havfugle.

Kl. 20.00 havde vi vores første møde med kaptajnen, som forklarede husordenen og Eduardo informerede om de kommende aktiviteter ombord. Natten gik begivenhedsløs og roligt hen med forrøjlen og storrøjlen bjerget for natten, mens lyset fra fyrtårnet på Graciosa langsomt forsvandt i horisonten. Enkelte stjerner kunne stadig ses på himlen men de forsvandt også, da himlen skyede til i løbet af natten.

Dag 2:

26. maj 2014
Nordatlanten

39° 53 'N 26° 56 'W.

Tidligt om morgenen satte vi igen forrøjlen og storrøjlen, forsejlene og de øverste mellemstagejl. Med denne konfiguration af sejl sejlede vi blødt over

Der er ikke mindre end 258 tovender at holde styr på.

Atlantehavets lange bløde bølger med en hastighed på omkring 6-7 knob. Efter morgenmaden skulle der skures dæk for at holde teaken ren. Efter dette valgte Harko vores kaptajn, at vi skulle sætte storsejlet og flying jib'en, da den konstante vind fra agten for tværs også kunne bære disse to sejl, og denne sejlføring skulle holde i flere dage. Storsejlet blev staget ud i skødepunktet, for at få så meget fart ud af sejlet som muligt.

For den nye besætning var der tid til de første aktiviteter på vores tur, nemlig en ordentlig introduktion i håndteringen af det løbende gods. Denne

aktivitet blev ledet af Emma og Pelle. Vi fik gennemgået alle de nødvendige kommandoer for en sikker håndtering og arbejde med tovværket fra dækket. Herefter var det muligt at høre folk råbe de typiske kommandoer "heave", "make fast", "cast off" eller "one step forward". Hele lektionen blev gentaget om eftermiddagen for dem der havde været på vagt ved første gennemgang.

Som vi bevæger os væk fra øerne, ser vi stadig liv i og omkring havet fra især hoveddækket. I går havde nogle af besætningsmedlemmerne rapporteret sigt af terner, andre uidentificerede havfugle, muligvis kaskelothvaler og en del spinnerdelfiner. Alle disse seværdigheder vil fortsætte lidt endnu, alt imens vi forlader Azorerne og begiver os ud på det dybere Nord Atlanten.

Læs meget mere fra denne spændende beretning på Skonnerten Marthas hjemmeside.....

Robbie sejler os ind til havnen i Saint Peters Port.

Kaptajnen Harko afholder den daglige briefing på hoveddækket.

Første gang

Tekst og fotos: Christen Bonde

Christen Bonde var ombord på Martha for første gang under Tall Ships i Fredericia i foråret. Det gav ham lyst til mere. Læs her beretningen om hans første sejlads med Martha på weekendturen fra Sønderborg til Svendborg i juni.

”Vi må gerne drikke øl til maden,” lød det fra skipper. Vi nye fik alkoholreglerne indskærpet – ingen spiritus under sejlads! – mens vi forventningsfuldt sad på spring som udhungrede gribbe. Gevinsten var en velduftende mørbradgryde med masser af champignon og ris til. Maden smagte fantastisk, ligesom alkoholreglerne og de øvrige sikkerhedsforanstaltninger ombord lød absolut fornuftige. Faktisk tror jeg, alle var glade for, at sikkerheden fylder meget. Det gav god ro i maven.

Et par timer tidligere var jeg påmønstret Martha første gang, efter at have meldt mig ind i foreningen som aktivt medlem bare en uge tidligere. Flere af de andre var ligeledes på deres første tur, så sammen med den erfarne besætning, styrmand og skipper inklusiv, var vi et eksklusivt selskab på i alt 12 voksne og to børn. Et par minutter før kl. 18 fredag den 13. juni lagde den gamle træskonnert fra kaj i min gamle hjemby, Sønderborg. En rusten skrøne vil vide, at bropillerne på Christian X.'s bro er så mømede, at de kun holder sig på plads grundet den stærke strøm. De omkringstående så lidt beklemte ud, da jeg koketterede med historien, alt i mens Martha strøg gennem broen, hvor broklappen stod lodret et par minutter.

Kursen var sat mod nord. Turen gennem Allsund foregik for motor, da vinden

blæste stik imod. Det relativt smalle farvand gjorde det besværligt at krydse, især en god del af den lille besætning var på vores første tur. Motorsejlads eller ej, så var humøret højt, og forventningerne til en god weekendtur uskadte. Det kunne selv halvkold vind og mørke skyer ikke ændre en tøddel ved. Efter et par timer blev den smalle indsejling til Dyvig Vig forceret i fin stil fulgt af anerkendende bemærkninger til skipper. Snart lå det stolte skib fortøjet i den nye havn uden for det fine hotel i Dyvig.

Magsvejr

Tidligt næste morgen – alt er relativt, når det er lørdag – gik turen videre.

Vejrudsigten lovede fin vind om formiddagen, hvorefter det skulle løje af. Vi måtte ud af vagten, hvis sejlene skulle luftes. Ind imellem bluffer meteorologer, som var de drevne pokerspillere med fast månedsløn. Det blev en skøn dag med halvvind, høj sol, kun små bølger og en behagelig vindhastighed på 4-7 km/t. Rygtet forlød, at Martha rundede syv knob et kort øjeblik, men de fire-fem-seks, som var det normale, var heller ikke at foragte. Perfekt til os nye der stille og roligt blev introduceret til det gamle sejlskib på den bedst tænkelige måde. Hen på eftermiddagen nåede vi dagens mål, Ærøskøbing, hvor iskiosken på havnen åbenbart trak. I hvert fald sad næsten hele besætningen pludselig samlet omkring de nærliggende caféborde med isoverskæg og veltfredse smil.

De faste griller på havnen blev fodret med kul, mens hjemmelavede hakkebøffer, fuglebryster og pølser ændrede farve på risten. Resten af aftensmadsholdet tryllede i pantryet, mens grillmester Hans havde det store overblik. De gode vibrationer blev fortsat senere på aftenen med fællessang, historier, rødvin, snacks, Bents røverhistorier, romgrogger og sjov og grin og hygge omkring det store bord i kahytten. Over os gik aftenen på hæld fulgt på vej af en smuk solnedgang – den slags som kræver et stille hav at spejle sig i for at komme til sin ret.

Og det gjorde den så

Hvorfor Martha?

De afsluttende linjer i foregående afsnit lyder som ren hygge. Og det var det. Mit klare indtryk er, at det ligger de "gamle" i foreningen meget på sinde at en sejltur med Martha bliver en god oplevelse for alle, både for nye og for erfarne kræfter. Såvel på vand som land. Mit indtryk var endvidere, at de var stolte over, at det var lykkedes at opbygge en velfungerende forening, der havde fået det nedslidte skib på benene igen. Og i bedre form end nogensinde.

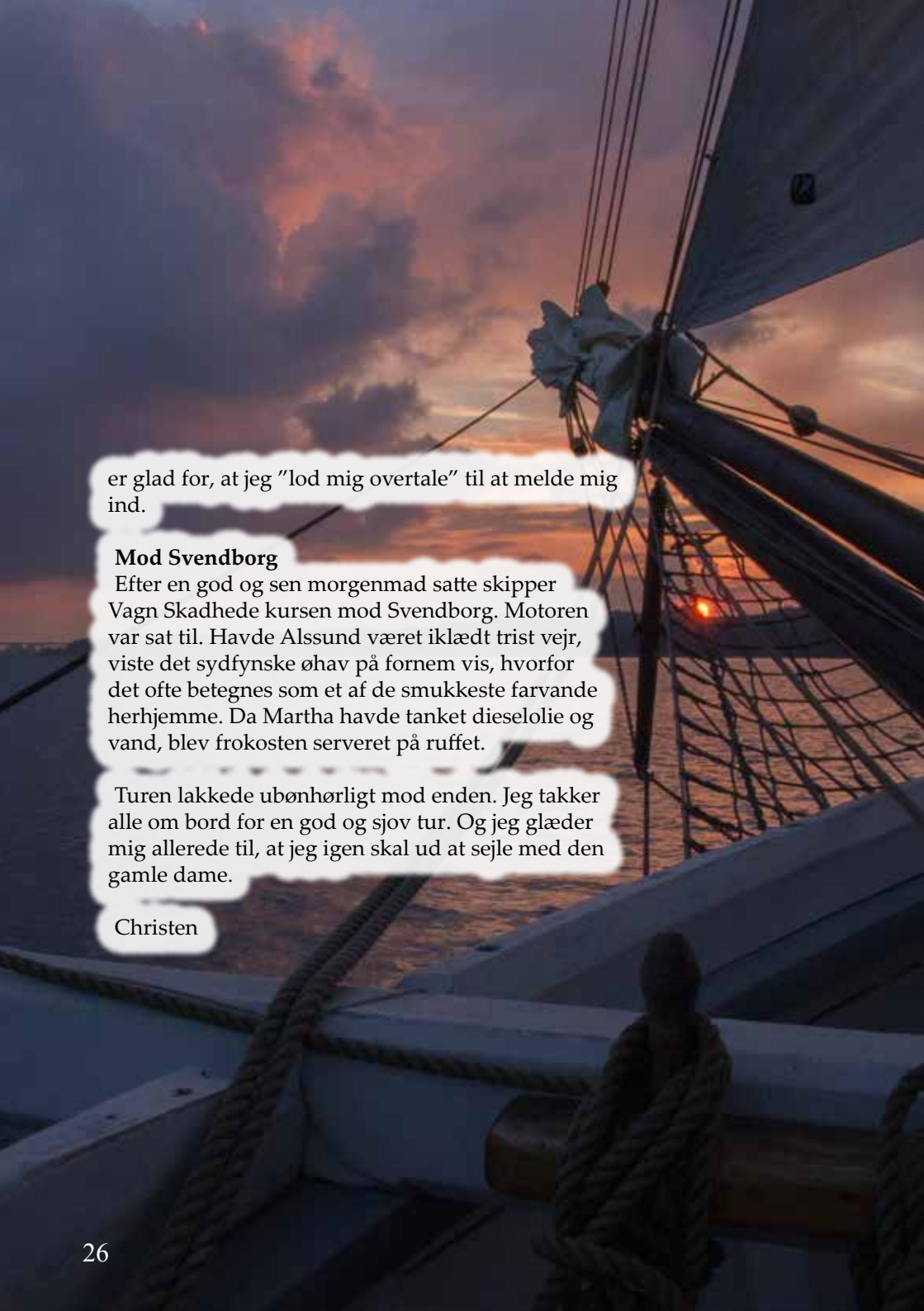
Undervejs på turen blev Marthas historie opridset i grove træk for interesserede – vi nye skulle vide, hvilket skib vi sejlede med. Fælleskabet omkring skonnerten er så at sige andet og mere end blot aktiv sommerferie på vandet og beskidt forårsklargøring. Gamle skibe har en sjæl, det er ikke bare en slidt floskel.

Selv om jeg har boet nær Vejle i halvandet år, stødt jeg først på Martha ved Tall-Ships festivalen i Fredericia i starten af juni. Egentlig trådte jeg ombord, fordi jeg ville

købe en fadøl fra det opstillede anlæg i stævnen, mens Amalie på halvandet år gik tur med mor, og bonusdatteren Gitte var optaget af at male i en af festivalens aktivitetsboder. Øllen fik jeg aldrig. I stedet blev jeg mødt på ægte sælgermaner med diverse infomateriale og gode ord. Alt i mens blev vi enige om, at Martha faktisk lige var noget for mig:

Jeg har sejlet hele min barn- og ungdom, først med mine forældre i deres 30-fods plasticsejlbåd, undervejs Optimistjolle og til sidst som handicapinstruktør i Twin-både i en håndfuld år. I dag vil jeg gerne ud på vandet igen, men det er af forskellige grunde temmelig besværligt at passe egen båd ind i min verden.

Det stolte træskib er noget helt, helt andet end det, jeg kender. Men jeg

er glad for, at jeg "lod mig overtale" til at melde mig ind.

Mod Svendborg

Efter en god og sen morgenmad satte skipper Vagn Skadhede kursen mod Svendborg. Motoren var sat til. Havde Alssund været iklædt trist vejr, viste det sydfynske øhav på fornem vis, hvorfor det ofte betegnes som et af de smukkeste farvande herhjemme. Da Martha havde tanket dieselolie og vand, blev frokosten serveret på ruffet.

Turen lakkede ubønhørligt mod enden. Jeg takker alle om bord for en god og sjov tur. Og jeg glæder mig allerede til, at jeg igen skal ud at sejle med den gamle dame.

Christen

Indkaldelse til generalforsamling 2014

Lørdag den 1/11 2014 kl 10.00, i Fremtidsværkstedets lokaler på Strandgade 63, Vejle

Mød talstærkt op. Der står sanering af vedtægter og sejladsregler på programmet ud over det sædvanlige.

Program og dagsorden:

kl. 9.30 Kaffe m. rundstykker mv.

kl. 10.00 Generalforsamlingen begynder

Dagsorden ifølge vedtægterne

1. Valg af dirigent og referent
2. Opgørelse af stemmeberettigede medlemmer
OBS! Stemmeret kræver mindst et års medlemskab
3. Formandens beretning
4. Godkendelse af regnskab og fremlæggelse af budget
5. Orientering om og godkendelse af evt. eksklusioner
6. Forslag til arbejdsprogram og sejlplan.
Fremlægges på general-forsamlingen
7. Forslag fra medlemmer og/eller bestyrelsen
8. Valg af bestyrelse og revision
9. Eventuelt

kl. 13.00 frokost

Udtrækning af obligationer

kl. 14.00 Generalforsamlingen fortsætter

kl. 16.00 Generalforsamlingen forventes at slutte

Herefter en hyggelig afslutning på dagen. Eventuel fællesspisning, arrangeres på dagen.

Priser:

morgenmad 20 kr - frokost og kaffe/kage i løbet af dagen 60 kr. Man kan også deltage i generalforsamlingen uden forplejning.

Tilmelding på hjemmesiden <http://skonnertenmartha.dk/> eller til formanden

Vigtigt!

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen i hænde senest fredag den 17. oktober 2014. Sendes til Annemette Østergaard, Mallinggårdsvej 71, 8340 Malling eller pr mail til formand@skonnertenmartha.dk

Returneres ved varig adresseændring

~~Afsender: Marthaposten V/ Finn Svendsen
Mellemtoften 4
82 50 Ege~~

Redaktion:

Hans Axelsen, Tlf. 21 75 21 28

Per Christiansen

Jørgen og Kira Groskopf

Indlæg indsendes til:

marthaposten@skonnertenmartha.dk

Deadline:

2. januar 2014